

בארה של תורה

פשט עיון ודרש בפרשת השבוע ופניני השקפה ומוסר / נכתב ונערך ב"ה ע"י הרב ראובן גולן

העלון מוקדש לרפואת אילנה מזל בת רחל תחי'

כתובת המערכת:

רחובות- ההגנה 56/5

טל' - 055-2537170

דוא"ל להערות וקבלת

העלון מדי שבוע:

rg5740@gmail.com

©

גליון 746 שבט תשפ"ב שנה טז'

העלון מוקדש לעילוי נשמת מרת חסיבה בת מננו אזולאי ע"ה

פרשת יתרו

של משגיח מסוגלת ויכולה לקדם לעודד ולהצמיח תלמידי חכמים רבים מקרב צעירי הצאן.

ד. יש משפט שאומר ש"כל מה שילד צריך כדי להצליח הוא מבוגר אחד שמאמין בו!". הסיבה שלמרות זאת יש ילדים רבים שאינם מצליחים, היא בגלל שאין ולא היה להם אפילו מבוגר אחד שכזה! זה לא שאין מסביבם אנשים מבוגרים, אלא שאלו אינם מאמינים בהם כל כך, ולא זו בלבד שאינם מרעיפים עליהם חום ואהבה, אלא אף מבקרים ו"קוטלים" אותם בכל הזדמנות ולא מעניקים להם את ההרגשה שהם אכן מסוגלים לממש את עצמם ולהצליח. טוב יעשו מבוגרים אלו אם יפנימו וישננו לעצמם את היסוד הנ"ל שוב ושוב, ויזכרו תמיד שתורה מלמדים באהבה! רק באהבה!

ההצגה שבה השתתף מרן הרב וואזנר

ה. הנה כי כן למדנו שאחד הכלים המועילים לחינוך לתורה היא אהבת התורה. וככל שנשכיל להחדיר בילדים את אהבת התורה ותביבותה, כך טעמה המתוק ואהבתה יעשו רושם בפייהם וימשכו אותם שוב ושוב לבית המדרש, ובעזרת ה' יאירו בעתיד את העולם בתורתם.

להלן אחד הסיפורים המרתקים ביותר, שמוכיח לנו כמה חשוב להאהיב את התורה הקדושה בלב ילדי ישראל. היה זה בבית מדרשו של גאון ופוסק הדור מרן רבי שמואל הלוי וואזנר זצוק"ל. התפילה כבר הסתיימה, ובית המדרש התרוקן ממתפללי המבוגרים, אך כל הילדים הקטנים נותרו שם כשהם אוחזים בידיהם את ספרי התורה הקטנים שלהם, ושרים ורוקדים עימם כמצות היום.

תוך כדי המחולות והריקודים, הציע אחד הילדים שכולם יציגו ביחד את העלייה לתורה כאילו היו הם אנשים גדולים. חבריו נענו בהתלהבות להצעה המעניינת, ומיד חילקו ביניהם את התפקידים. אחד הציג את הגבאי, וחבירו את החזן הקורא בתורה, ושאר הילדים שיחקו בתפקיד הקהל. וכך, כשספר תורה זעיר מונח על הבימה, עלו בזה אחר זה לתורה כל אחד לפי תורו.

הילדים היו מרוכזים כל כך בהצגה, עד שלא שמו לב לאיש אחד זקן וחכם שחלף שם והבחין בהצגה. היה זה גאון הדור הרב וואזנר זצ"ל שנכנס לבית המדרש יחד עם כמה ממשמשיו. הגאון שכל התורה היתה מונחת ומקופלת בלבו, התרגש מאד לנוכח חיבת התורה הניכרת ממשחקם, והביט בילדים בשמחה וחדוה רבה, כשמעיניו מבצבצות דמעות של התרגשות.

אלא שלפתע אירע דבר מה. הילד ששיחק בתפקיד הגבאי הבחין ברב וואזנר, והחליט לשחק את המשחק עד הסוף ולשתף את הרב בהצגה, והכריז בקול גדול "יעמוד מורנו הרב רבי שמואל בן רבי יוסף צבי הלוי!".

המשמשים בקודש שליוו את הרב נחרדו, וכי כך ייעשה, להזמין את הפוסק הגדול לעלות לתורה במשחקם של

"צריך להיות משגיח מתוק"

"וידבר אלהים את כל הדברים האלה לאמר" (כ, א)

פרשת יתרו ומעמד הר סיני הם הזדמנות מצויינת להאיר ולחדד ולשים דגש על כמה מיסודות הנחלת התורה מאב לבן ומרב לתלמיד.

אנו אומרים בברכות קריאת שמע "אהבת עולם בית ישראל עמך אהבת, תורה ומצוות חוקים ומשפטים אותנו לימדת". ונתבאר בפירושי סידור התפילה לרוקח (עט). אהבת עולם- סודות התפילה, שטעות היא לפרש שאלו שתי עובדות שונות ונפרדות, שהקב"ה אוהב אותנו, וגם שלימד לנו תורה, אלא ענין אחד הוא, שמתוך שהקב"ה אוהב אותנו על כן העניק לנו את תורתו. וכנגד זה אנו אומרים "אהבת עולם בית ישראל עמך אהבת", ולכן "תורה ומצוות חוקים ומשפטים אותנו לימדת".

הוי אומר שישוד היסודות של מתן תורה היא אהבה, וה' באהבתו אותנו לימד לנו בהר סיני תורה ומצוות.

והיות והנחלת התורה מדור לדור צריכה להיות "כנתינתה מסיני", על כן לא שייך ללמד תורה לבן או לתלמיד שלא באהבה.

תורה מלמדים באהבה! רק באהבה! היראה והפחד, ההערות והביקורת, אינם "תורמים" לקידום הנער והתעלותו בתורה, אלא להיפך, מרחיקים אותו ממנה ויוצרים בלבו רושם שהלימוד הוא דבר מאיים ולא נעים. ונפש האדם אינה מסוגלת להתחבר לדברים מאיימים. רק אם נדע להאהיב עליו את התורה, ולגרום לכך שטעמה הטוב יותיר רושם מתוק בפיו, או אז "גם כי יזקין לא יסור ממנה", ותהא התורה חביבה עליו כל הימים.

ב. וכבר הורה מרן הרב שטיינמן זצוק"ל לר"מ בישיבה ששאל כיצד לנהוג עם תלמידיו: "מדי יום עליך לחשוב על כל בחור, ולהתבונן האם אתה אוהב אותו כבנך, וברגע שתראה שאינך מרגיש כן, פנה את מקומך!" (מוסף שב"ק ית"נ תש"ע גליון 29). ללמדך שהמשרה-ה"שטעלע" איננה ערך ומטרה בפני עצמה, ותכליתה היא להעמיד תלמידים, ובלי אהבה וקשר חם של אבהות אי אפשר להנחיל תורה לדורות הבאים.

ונוהג היה מרן לומר (שם, וארא תשע"ח עמ' 62) שכיום המושג "משגיח" החטיא את מטרתו, כי מה שמינו בעבר משגיח בישיבות הוא כדי שיהיה מי שהבחור יכול לדבר עמו על כל נושא שחשש ששאר צוות הישיבה ידעו ממנו. אך כיום לפעמים בחור מוכן לדבר עם כולם חוץ מהמשגיח... ולכן צריך למנות משגיח כמו שמשגיח צריך להיות ולא אחרת.

ובישיבת "תורה בתפארתה" שהוקמה על ידו מונה משגיח בשם הרב יחיאל צוקר שליט"א. וכשנכנס הוא אל הקודש פנימה להתברך בהצלחה במלאכתו, אמר לו מרן, "צוקער איז זיס, מען דארף זיין הזיסער משגיח". כלומר "צוקר זה מתוק [צוקר] הוא סוכר באידיש, וגם שם משפחתו של אותו משגיח], צריך להיות משגיח מתוק!". אין ספק שמתיקות כזו

"זו התחייבות שלכם מול הרב שטיינמן, עלו אליו ונסו לשנות את הגזירה".
וכך בעיוורון חושים ובמרדף אחר תאוות ליבם, עלו השניים לבית ברחוב חזון איש 5 ושטחו בפני הרב את הדילמה הלא קלה עבורם.

מֶרֶן ראש הישיבה ישב בכבוד ראשו הידוע כשמצחו חרוש קמטים. "איך קוראים למשחק?" הוא שאל. והשניים אמרו בעיניים בורקות את שם המשחק- "סופר קלאסיקו". הרב הוסיף לברר מה מיוחד במשחק זה. והם החלו להסביר לו את ייחודיות המשחק הספציפי המאגד את טובי השחקנים, כאשר שתי מעצמות ספורט נאבקות על המקום הראשון. "מי השתיים?" שאל הרב, והם נקבו בשמות הקבוצות.

וכך ישב עמם הרב ממרום גילו ומעמדו הרם יותר מרבע שעה! וחקר והתעניין מי נגד מי, ולמי יש יותר סיכויים, ועל איזה קבוצה הם מהמרים.

ואז בסיום השיחה הארוכה, אמר להם הרב "אני רואה שהמשחק כה חשוב בעיניכם, ולכן אינני יכול לאסור עליכם לראות אותו". הבחורים כמעט התעלפו מהתשובה, ושאלו "אז הרב מאשר לנו לצאת?". "כן" ענה הרב, ואז הוסיף, "אולם אם בכל זאת תתגברו על הרצון שלכם, אני מבטיח לכם שייפתחו בפניכם שערי סייעתא דשמיא".

הם חזרו לישיבה עם האישור ביז, אך עם הברכה בלב, ומכוחה התגברו ולא הלכו למשחק, כי מי רוצה לוותר על "שערי סייעתא דשמיא"?! ואכן אחד מהם נכנס לבית המדרש, התחזק והפך למתמיד השוקד על תלמודו ועושה חיל ביראת השם, כששערי סייעתא דשמיא מאירים באור יקרות את דרכו החדשה.

גם השני לא הלך למשחק, אך עדיין לא התחזק כל כך בלימוד. אלא שכשבוועיים לאחר מכן זכה לפתע במאות אלפי שקלים כפיצוי בגין תביעה אותה הגיש יותר משש שנים קודם, ורק עכשיו ניאותה חברת הביטוח לשלם לו. כך ששערי סייעתא דשמיא נפתחו גם בפניו כהבטחת הרב.

דומה כי סיפור זה על מרכיביו השונים והייחודים מבטא את דרכו החינוכית של מֶרֶן הרב שטיינמן. **הוא לא הלך בכוח אלא במוח, מוח פיקח ונדיר שידע לגלות הבנה מעמיקה לנפש הנער.** הוא העניק לבחורים אישור, אך סייג את זה כמשתלם פחות לעומת הוויתור על התאוה. וכמו לא די בכך, ירד לרמתם, ובפרק הזמן היקר שהקדיש להם נתן להם את ההרגשה שהוא מבין לליבם, ויודע להכיל את הקושי והנסיון שלהם.

ילדים?!". אך בטרם הספיקו לומר דבר מה, נענה הרב לקריאת ה"גבאי" המוכשר, וצעד אל עבר הבימה כאילו הוא ניגש לעליה אמיתית. וכך מחל מֶרֶן הרב וואזנר על כבודו והשתתף בהצגת הילדים בכדי להחדיר עוד טיפת אהבת תורה בקרב לבם של צעירי הצאן.

בהנהגתו זו של הרב יש לקח ומסר עצום. כדי לחנך את התורה בלב הילדים, אין לחסוך בשום מאמץ, גם אם זה כרוך בלרדת לרמתם ולהשתתף בהצגה שלהם. מה שנראה בעינינו אולי כפחיתות כבוד, היה נראה בעיניו כהזדמנות נפלאה וחשובה להחדיר בילדים את שמחת התורה ואהבתה, דבר שבלי ספק ידחוף ויעודד אותם בעתיד לעמול בתורה ולהיות תלמידי חכמים גדולים.

הבחורים חלמו על ה"סופר קלאסיקו" והלכו לרב שטיינמן

1. והנה החכם באדם כבר אמר "חנוך לנער על פי דרכו". "על פי דרכו" ולא על פי דרכך, ולא על פי רמתך ומושגיך. המושגים של הנער שונים משלך. והדור שלו הוא לא הדור שלך. ורק אם תדע לרדת לרמתו ולהבין לנפשו ואת שעובר עליו, תוכל לחנכו בדרך הישר.

מעשה שהיה בשני תלמידי ישיבה, שהשתתפו בסדרי הישיבה ושמרו כמעט על כל אורחות הישיבה, למעט דבר אחד, והוא חיבתם למשחקי ספורט. היתה להם חולשה לצפות במשחקים ולעקוב אחרי התוצאות.

מכורים היו לעבודה שהיא זרה לבן ישיבה. עד שבאחד הלילות נתפסו כשהם צופים במשחק כדורגל בקיוסק מרוחק מהישיבה, ועקב כך נשלחו הביתה לחופשה בת חודש ימים. היתה זו מכה קשה עבורם. ומתוך פחד ודאגה לעתידם, החליטו לעלות למעונו של מֶרֶן הרב שטיינמן כדי לבקש ממנו שיוורה לרבנים להשיבם לישיבה.

כדרכו ביקש מהם הרב בקשה צנועה. התחייבות לחודש שלא לצפות במשחקים. לא לתמיד, רק לחודש ימים. והם קיימו וקיבלו עליהם, וראשי הישיבה קיבלו אותם חזרה בהוראה ישירה מלשכת הגזית.

אלא שבשעת ההתחייבות לא זכרו השניים את אחד המשחקים הגדולים ביותר שיש בתקופה הקרובה, עליו הם מאוד התקשו לוותר. הם פנו לרב בישיבה בבקשה שיאפשר להם באופן חד פעמי לצאת למשחק הגדול, אך הוא אמר להם:

בס"ד שיעורי תורה עם הרב ראובן גולן. לפרטים והצטרפות 055-2537170

יום ה' 19:00 בערב

שיעור אור החיים הקדוש ופיתוחי חותם לר' יעקב אביחצירא ע"ה

יום ג' 20:30 בערב

שיעור בהלכות שבת בתכנית "סמיכת חבר" העולמית

מדי בוקר בין השעות 10:00-10:30
עמוד היומי בגמרא מסכת עירובין

שבת קודש 14:00-16:00

גמרא מסכת ברכות אליבא דהלכתא (פרק שביעי)

יום ה' 12:30 בצהריים

שיעור בספר התניא עם פירוש בצור ירום של הרב יורם אברג'ל זצ"ל

יום א' 17:00

תכנית "סגולת זרע שמשון"
בערוץ 2000 באתר ובאפליקציה

כ-20 דקות לפני צאת השבת

השיעור המסוגל לישועות בתורת ה"זרע שמשון"

יום ה' 17:00

שיחת מוסר והשקפה על הפרשה שידור ישיר בקול הלשון

יום ב' 12:30 בלילה

תכנית שבועית בהלכה ברדיו כאן מורשת 92.5 FM

להקדשת שיעור תורה לעילוי נשמה או לרפואה וישועה ניתן ליצור קשר עם הרב בטל' 055-2537170

ניתן להאזין להרצאות ושיעורים במגוון נושאים, וכן לקו החיזוקים, בקו ישיר לשיעורי הרב גולן בקול הלשון בטל' 073-3718156